

Záznam z 16. jednání pracovní komise předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k whistleblowingu

konané v pátek dne 3. března 2017 od 9:35 h do 10:50 h
v budově Úřadu vlády ČR (Strakova akademie), místnost č. 179

Přítomní členové:

Ing. Lubor Barnáš, Ministerstvo obrany
pplk. Ing. Bc. Romana Divincová, Národní centrála proti organizovanému zločinu
Mgr. Bc. Dalibor Fadrný, předseda, Oddělení boje s korupcí, Úřad vlády ČR
Mgr. Lenka Franková, Oživení
Mgr. Janusz Konieczny, Nadační fond proti korupci
Mgr. Petr Leyer, Transparency International – Česká republika
Mgr. Veronika Mojdlová, Ministerstvo vnitra

Omluvení členové:

Mgr. Lucie Kyselová, Ministerstvo práce a sociálních věcí
Mgr. Zdeněk Mandík, Svaz měst a obcí České republiky
JUDr. Jakub Morávek, Ph.D., Univerzita Karlova
Mgr. Barbora Pečivová, Ministerstvo spravedlnosti
Mgr. Josef Štípský, Ministerstvo vnitra
JUDr. Petr Šulc, Českomoravská konfederace odborových svazů
JUDr. Ondřej Závodský, Ph.D., Ministerstvo financí
JUDr. Jiří Žůrek, Úřad pro ochranu osobních údajů

Náhradníci:

Ing. Barbora Boschat, Ministerstvo financí, náhradnice za JUDr. Závodského
JUDr. Zdeněk Hejhal, Ministerstvo práce a sociálních věcí, náhradník za Mgr. Kyselovou
Mgr. Luboš Kozár, Ministerstvo vnitra, náhradník za Mgr. Štípského

Hosté:

Mgr. Markéta Havelková, Úřad vlády ČR, Oddělení pro koordinaci procesu hodnocení dopadů regulace (RIA)
JUDr. Jan Horník, Ph.D., Úřad vlády ČR, Oddělení boje s korupcí
Mgr. Jaroslav Neubauer, Úřad vlády ČR, Oddělení boje s korupcí
Mgr. Lenka Píčová, Úřad vlády ČR, Oddělení boje s korupcí
JUDr. Jaroslav Stádník, Ministerstvo práce a sociálních věcí

Průběh jednání:

1. Zahájení jednání

Jednání zahájil předseda Komise k whistleblowingu (dále jen „Komise“) Dalibor Fadrný v 9:35 h přivítáním přítomných členů a hostů. Konstatoval, že s ohledem na čl. 6 ve spojení s čl. 3 odst. 2 jednacího řádu je Komise usnášeníschopná (přítomno 7 z 15 členů a 3 náhradníci s právem hlasovat).

2. Legislativní řešení ochrany oznamovatelů - rekapitulace

Dalibor Fadrný detailně informoval přítomné o výsledné podobě legislativního řešení ochrany oznamovatelů, které vláda schválila svým usnesením ze dne 8. února 2017 č. 102. Představil závěry zpravodajských zpráv členů Legislativní rady vlády (LRV) prof. JUDr. Miroslava Běliny, CSc., a prof. JUDr. Aleny Winterové, CSc. Dále shrnul vývoj projednávání materiálu v Legislativní radě vlády – byly citovány stěžejní pasáže z návrhu stanoviska LRV ze dne 15. prosince 2016, kdy poprvé LRV materiál projednávala (materiál obsahoval 2 varianty). Následně byl materiál upraven na základě tehdejšího návrhu stanoviska LRV. Upravené znění LRV opakovaně projednávala dne 26. ledna 2017, přičemž přijala stanovisko sice návrh zákona schválit, avšak v redukované podobě (výsledný název: zákon, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů). Na jednání Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí (dále jen „Rada“) dne 31. ledna 2017 byl návrh zákona pouze diskutován, neboť ještě nebylo známo finální znění stanoviska LRV. O stanovisku Rady bylo následně hlasováno per rollam s tím, že Rada návrh stanoviska podporující návrh zákona nepřijala. Vláda návrh zákona schválila ve znění stanoviska LRV. V Poslanecké sněmovně je návrh zákona veden jako tisk č. 1034 (7. volební období). Zpravodajem je prof. JUDr. Helena Válková, CSc., a jako garanční byl stanoven Ústavně právní výbor. Dalibor Fadrný dále sdělil, že na dotaz Davida Ondráčky na jednání Rady ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu deklarovat podporu návrhu zákona jako jednu ze svých priorit.

V rámci diskuze vystoupil Janusz Konieczny, který vyjádřil velké zklamání nad výslednou podobou vládního návrhu zákona. Ke statusu odbornosti LRV položil otázku, do jaké míry je tento poradní orgán nezávislý. Proto Nadační fond proti korupci nemůže zaujmout žádné pozitivní stanovisko. Dalibor Fadrný připomněl, že jednání LRV se neúčastní zástupci politických stran a samotná LRV je složená z odborníků na dané odvětví práva. Návrh zákona si prošel nejtransparentnější předparlamentní fází legislativního vývoje, jehož důsledkem může být např. tato minimalistická verze.

Lenka Franková se dotazovala, zda členové LRV brali v potaz doporučení mezinárodních institucí a kontext, proč je nezbytné přijmout adekvátní legislativní řešení ochrany oznamovatelů, anebo zda skutečně česká společnost ještě není připravena přijmout odpovídající řešení ochrany oznamovatelů (což demonstrovala na praktickém případě jednoho oznamovatele). Dalibor Fadrný poukázal na hodnocení ČR na počátku února 2017 ze strany OECD, která velmi akcentovala otázku ochrany oznamovatelů (významnost tématu vyzdvihl rovněž na základě aktuálního dokumentu Evropského parlamentu).

Petr Leyer shrnul, že i Transparency International měla velké ambice, avšak „salámovou“ metodou se návrh zákona redukoval na změnu jednoho ustanovení. Vyjádřil myšlenku, že v důsledku vládní návrh zákona o ochraně oznamovatelů hodnotí ještě hůře než poslanecký návrh Andreje Babiše, který Transparency International rovněž nepovažuje za správný. Dalibor Fadrný znovu poukázal na standardní legislativní proces, kterým vládní návrh prošel s tím, že by určitě nebylo vhodné řešit problémy poslaneckými návrhy.

Lenka Franková se dotazovala, zda vyjádření LRV v otázce nadbytečnosti nové právní úpravy se týkala pouze vládního návrhu zákona, nebo tématu jaké celku – Dalibor Fadrný odpověděl, že k tomuto závěru LRV dospěla na základě obecné rozpravy (byl brán v potaz právní řád ČR jako celek, nejde tedy pouze o předložený návrh vládního návrhu zákona). Lenka Franková vyjádřila obavu, že pokud i nadále bude zachován transparentní legislativní vývoj návrhu zákonů, považuje budoucí snahy řešit ochranu oznamovatelů za marné, pokud LRV považuje jakékoli legislativní zásahy za nadbytečné.

Veronika Mojdlová za Ministerstvo vnitra kvituje stanovisko LRV, neboť i MV vidí novelizaci stávajících právních předpisů za nadbytečnou.

Zdeněk Hejhal se vyjádřil k procesu legislativního vývoje ve vztahu k politickému boji mezi politickými stranami. Velmi se přikláněl za zachování standardního legislativního procesu. K otázce ochrany oznamovatelů je i nadále potřeba přistupovat pozitivně.

Barbora Boschat konstatovala, že Ministerstvo financí i nadále prosazuje ochranu obsaženou v poslaneckém návrhu zákona.

Petr Leyer sdělil své zkušenosti s ochranou oznamovatelů v soukromém sektoru s tím, že vládní návrh zákona v tomto ohledu nepřináší žádné zlepšení, neboť v soukromém sektoru je minimum případů, kdy oznamovatelé oznamují podezření na trestnou činnost. Dalibor Fadrný potvrdil, že vládní návrh zákona přináší ochranu těm, kteří podají trestní oznámení a za to budou ze strany kolegů nebo zaměstnavatele postihováni (to na druhou stranu může přinést nadbytečný počet podávaných trestních oznámení) – bude předmětem přezkoumání regulace právní úpravy (ex post RIA).

3. Fungování Komise v roce 2017

Dalibor Fadrný deklaroval skutečnost, že činnosti Komise bude zachována, byť lze předpokládat menší četnost setkávání. Seznámil přítomné s tím, že Koncepční komise pracuje na přípravě budoucího strategického/koncepčního dokumentu pro další období. Ministru pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu je rovněž doporučováno připravit Akční plán boje s korupcí na rok 2018, sestavený z návrhů, na kterých panuje všeobecná shoda, a dále by bylo připravováno zhodnocení současného stavu z oblasti boje s korupcí s tím, že by zpracovávání rozsáhlejšího vládního dokumentu mělo být ponecháno nové vládě poté, co budou známy její priority (aby pojetí protikorupční politiky bylo spojeno s novou vládou). Očekává se, že model Rady a pracovních komisí by mohl být zachován.

Luboš Kozár se dotazoval na představy o posunu projednávání vládního návrhu zákona v Poslanecké sněmovně – lze očekávat posun nejdříve v květnu 2017.

Dalibor Fadrný poukázal na novinku – hodnocení Skupiny států proti korupci (GRECO) z 3. hodnotícího kola, které už je pro Českou republiku příznivé.

Janusz Konieczny se dotazoval, zda funguje od 1. ledna 2017 na MV ombudsman. Luboš Kozár sdělil, že působnost byla rozdělena s tím, že na Ministerstvu vnitra byla ponechána jen část agendy týkající se ochrany zaměstnanců MV. Ombudsman MV jako takový ustanoven není – působnost vykonávají zaměstnanci oddělení právního zabezpečení a služebního řízení, které je zařazené v úseku státního tajemníka v MV. Působnost ombudsmana policistů a hasičů přešla na Policejní prezidium ČR a na Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.

Dalibor Fadrný poděkoval Romaně Divincové za získání informace o německém anonymizovaném elektronickém oznamovacím mechanismu.

4. Závěr

Závěrem Dalibor Fadrný poděkoval všem za účast a sdělil, že další jednání Komise bude svoláno na květen či červen 2017.

Jednání Komise bylo ukončeno v 10:50 h.

Zapsal: Jan Horník
Schválil: Dalibor Fadrný